

**Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти**

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ

**для магістрантів спеціальності «Науки про освіту»
спеціалізації «Педагогіка вищої школи»**

Суми – 2016

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Протокол № 11 від 31 березня 2016 р.

Упорядники: Чайченко Н.Н., доктор педагогічних наук, професор;
Артюшкіна Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент;
Гиря О.О., кандидат педагогічних наук, доцент;
Серих Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск – Рудь О.М., кандидат філологічних наук, доцент

Програма комплексного державного екзамену для магістрантів спеціальності «Науки про освіту» спеціалізації «Педагогіка вищої школи» / Упорядники Чайченко Н.Н., Артюшкіна Л.М., Гиря О.О., Серих Л.В. – Суми : РВВ СОІППО, 2016. – 26 с.

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні	8
Розділ 2. Педагогічний контроль в системі освіти	10
Розділ 3. Дидактичні системи у вищій освіті	14
Розділ 4. Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця	18
Розділ 5. Системний підхід у вищій освіті	20

ПЕРЕДМОВА

Інтеграція України в Європейський освітній простір, основною вимогою якої є забезпечення якості вищої освіти, обумовлюють нові підходи до підготовки майбутніх науковців та викладачів вищих навчальних закладів. На зміну традиційній освітній моделі, що базується на пріоритеті простого засвоєння і відтворення інформації, має прийти нова модель, головною метою якої є вироблення у випускників ВНЗ компетенцій, що дадуть їм змогу опанувати спеціальність в процесі практичної діяльності та подальшої додаткової освіти.

Програма комплексного державного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Науки про освіту» спеціалізації «Педагогіка вищої школи» підготовлена відповідно до нормативних вимог підготовки фахівців, викладених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту. Її зміст орієнтує студентів не тільки на творче засвоєння педагогічних знань, а й на вироблення умінь, навичок і бажання займатися самоосвітою, оволодівати новою інформацією, уміння використовувати здобуті знання на практиці.

Професійна підготовка магістрів зі спеціальності «Науки про освіту» спеціалізації «Педагогіка вищої школи» передбачає опанування тем таких нормативних курсів як: «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні», «Педагогічний контроль в системі освіти», «Дидактичні системи у вищій освіті», «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця», «Системний підхід у вищій освіті», «Педагогічна та професійна психологія», «Фізична культура та психофізіологічний тренінг», «Моделювання діяльності фахівця», «Інформаційні технології в освіті», «Соціальна та екологічна безпека діяльності», «Практична підготовка та стажування».

До програми державного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Науки про освіту» спеціалізації «Педагогіка вищої школи» входить програмний матеріал базових курсів «Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні», «Педагогічний контроль в системі освіти», «Дидактичні системи у вищій освіті», «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця», «Системний підхід у вищій освіті».

Комплексний державний екзамен проводиться у формі письмових відповідей на питання екзаменаційних білетів, складених відповідно до навчальних програм. Екзаменаційний білет містить 100 тестів та одне практичне завдання, що дозволяє перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу і набуті практичні навички студента.

Тестові завдання мають одну правильну відповідь з чотирьох запропонованих. При виконанні практичного завдання студент надає розгорнуту характеристику педагогічного явища, висновок відповідно до поставленого питання.

Тривалість виконання завдань екзаменаційного білета для одного студента складає 3 академічні години. Виконання студентами завдань комплексного державного екзамену повинно мати виключно самостійний характер. Використання додаткових джерел, крім передбачених екзаменаційним білетом, чи підказування на екзамені забороняються.

Результати державного екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою як середньоарифметичне оцінки виконання тестів і оцінки виконання практичного завдання. Відповідь на одне тестове завдання оцінюється так: 1 бал – відповідь правильна; 0 балів – відповідь неправильна. Кожне практичне завдання оцінюється окремо за визначеними критеріями за 100-бальною системою

При оцінюванні відповідей на іспиті екзаменатори користуються такими вимогами та критеріями:

Критерії оцінювання	Кількість набраних балів	Оцінка	
		за нац. шкалою	за ECTS
Студент магістратури, що показав всебічне, систематичне та глибоке знання навчально-програмного матеріалу; вміє вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять в їх значення для набуття професії; проявив творчі здібності в розумінні, викладанні та використанні навчально-програмного матеріалу	90...100	5	A
Студент магістратури показав повне знання програмного матеріалу; успішно виконав передбачені у програмі завдання та засвоїв літературу, яка рекомендована програмою; показав систематичний характер знань за спеціальністю, спроможний їх самостійного поповнювати та оновлювати в ході подальшої професійної самоосвіти	82...89	4	B
Студент магістратури вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вміє контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок, але має несуттєві помилки	74...81		C
Студент магістратури значну частину теоретичного матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; припускає суттєві помилки під час відповіді; вміє виконувати завдання, передбачені програмою; знайомий з основною літературою, яка рекомендована програмою	64...73	3	D
Студент магістратури не дає конкретну вичерпну відповідь; відхиляється від питання білету; не аргументує відповідь прикладами; не посилається на літературні джерела; відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями білету та їх практичній реалізації в управлінській практиці	60...63		E
Студент магістратури володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; має прогалини в знаннях основного програмного матеріалу; припускався суттєвих помилок у відповідях на питання	20...59	2	FX
Студент магістратури не засвоїв матеріал у межах програм курсів дисциплін за фахом, не може відтворити навчальний матеріал	1...19		F

Екзамен визначає рівень теоретичних знань студента магістратури та вміння практично їх застосовувати.

Державний кваліфікаційний екзамен призначений визначити відповідність студентів магістратури спеціальності «Науки про освіту» спеціалізації «Педагогіка вищої школи» рівню «магістр» з урахуванням їх рівня теоретичних, практичних знань та вміння ці знання втілювати у творчий освітній процес на сучасному рівні відповідно до вимог вищої школи. Відповідно до цього, відповіді студентів магістратури повинні бути теоретично обґрунтованими та професійно орієнтованими, мають базуватися на педагогічному, психологічному та методичному матеріалі. Студенти повинні показати знання сучасних педагогічних технологій для вищої школи, їх методологію та значення для втілення сучасних освітніх програм.

Відповідно до всіх навчальних курсів магістратури, з яких складається державний кваліфікаційний екзамен, студенти повинні володіти такими компетенціями:

- базові знання з методології освіти, педагогіки та психології вищої школи, менеджменту, етики, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, формування цінностей, розуміння причинно-наслідкових зв'язків у розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній діяльності.
- думати науковими термінами, формулювати задачі, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення.
- здатність ініціювати та виконувати (індивідуально або в науковій групі) наукові дослідження, що приводять до отримання нових знань і розуміння педагогічних явищ та процесів.
- здатність до виконання професійних завдань і функцій в умовах постійних змін.
- здатність застосовувати сучасні методики та технології організації освітньої діяльності, діагностики та оцінювання якості освітнього процесу.
- здатність проектувати форми і методи контролю якості освіти, різні види контрольовано-вимірjuвальних матеріалів, в тому числі з використанням інформаційних технологій та з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду.
- готовність проектувати зміст навчальних дисциплін, технології та конкретні методики навчання.
- здатність визначати зміст освіти та навчання за певними напрямом підготовки або спеціальністю та освітнім рівнем.
- здатність працювати в команді під керівництвом лідера, розуміючи відповідальність за результати роботи.
- здатність працювати в міждисциплінарній команді, спілкуватися з експертами з інших галузей.
- здатність до розуміння предметної області та специфічних особливостей професії.
- здатність формулювати, аналізувати та синтезувати рішення наукових проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові, які можна дослідити окремо в їх більш та менш важливих аспектах.
- здатність будувати відповідні моделі освітніх та наукових явищ, досліджувати їх для отримання нових висновків та поглиблювати розуміння освіти і науки.
- здатність до планування та організації навчальної діяльності у вищій школі.
- здатність проектування структурно-логічної схеми підготовки та навчального плану спеціальності.

Відповіді студентів на практичне питання екзаменаційного білету мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців

та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю навчального закладу; знання науково-методичної літератури, сучасних програм; ерудицію, обізнаність, культуру усного мовлення та рівень володіння державною мовою.

Відповідь повинна свідчити про розуміння завдань удосконалення системи освіти в Україні, наявність високого професійно-педагогічного потенціалу особистості, розуміння свого призначення в суспільстві, поєднання фундаментальних знань з професійними вміннями і навичками, загальну культуру, емоційну виразність та культуру спілкування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Змістовий модуль 1

Державне регулювання професійної діяльності

Нормативно–правова база і ресурсне забезпечення управління професійної діяльності працівників.

Загальні принципи суспільного поділу праці в Україні. Позиціонування фахівця у суспільному поділі праці. Система нормативно–правових актів, що регулюють управління трудовими ресурсами, в тому числі у сфері освіти. Питання про освіту в Конституції України, Кодексі законів «Про освіту», «Про вищу освіту», про зміни у законі «Про вищу освіту». Указ президента України «Про національну доктрину розвитку освіти», «Про оплату праці» та інші. Система нормативних документів сфери праці: кваліфікаційні характеристики та посадові інструкції.

Теоретико-методологічні засади управління освітньої діяльності.

Методологічні засади та теоретичні основи управління освітою; основні теоретичні закони і закономірності, які включають розгляд принципів, функцій, методів і форм управління; закони, які відображають важливі внутрішні стійкі риси, загальні, суттєві й необхідні особливості процесу управління, які мають об'єктивний характер і не залежать від волі людей, навпаки, визначають їх волю, свідомість і наміри.

Змістовий модуль 2

Державне регулювання освітньої діяльності

Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації.

Досягнення світової системи освіти, тенденції розвитку освіти у світі і Україні; процес глобалізації як конвергенція принципових засад освітньої політики національних держав у низці параметрів, передусім таких, як цілі та стратегії розвитку освіти, зміст освіти, способи та категорії оцінювання ефективності освітніх систем тощо. Головні аспекти впливу глобалізації на розвиток освітніх процесів: політичний, економічний, культурний; Болонський процес управління освітою і його реалізація в освіті України.

Державне регулювання професійної діяльності вищого навчального закладу

Система державного управління і регулювання освітньої діяльності вищих навчальних закладів; управління вищою освітою регіональними органами влади; нормативні документи і стандарти в регіональному та внутрівузівському управлінні системою вищої освіти. Система нормативних документів сфери освіти: система стандартів вищої освіти. Система нормативних документів сфери освіти: організація навчально-виховного процесу у ВНЗ. Організація навчально–методичної роботи у вищого навчального закладу. Основи інноваційних професійних технологій. Система нормативних документів сфери освіти: управління системою вищої освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бєлий В. Роль і місце технології в освітянській політиці Погляд практика з "глибинки" / Бєлий В. – К.: Либідь, 2004.
2. Гриньова М.В. та ін. Педагогічні технології: теорія та практика : навч. методич. посіб. / Гриньова М.В. та ін. – Полтава: АСМІ, 2006 – 230 с

3. Даниленко Л., та ін. Освітній менеджмент : навч. посіб. / Даниленко Л., Карамушка Л.– К.: Шкільний світ, 2003. – 400 с.
4. Закони України: «Про вищу освіту», «Про освіту». «Національна Доктрина розвитку освіти».
5. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. / Згуровський М.З. - К.: Вид-во НТУУ «КПІ», 2006.- 544 с.
6. Качан Е.П. та ін. Управління трудовими ресурсами. / Качан Е.П., Шушпанов Д.Г. - К.: Юридична книга, 2005.-360с.
7. Красовська О.Ю. Розвиток світового ринку вищої освіти: дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук: спец. 08.00.02 - світове господарство і міжнародні економічні відносини. / Красовська О.Ю. – Київ, 2010. – 200 с.
8. Лозова В.Г., та ін. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. для студ пед. вузів./ Лозова В.Г., Троцько Г.В - Х.: ОВС, 2002.-400 с
9. Осовська Г.В. та ін. Управління трудовими ресурсами : Навч посіб. / Осовська Г.В., Крушельницька О.В. - К.: «Кондор», 2003,- 224с.
10. Попков В.А. и др. Теория и практика высшего профессионального образования : Популярное пособие для менеджеров органов управления / Попков В.А., Коржуев А.В., Садовничий В.М. – М.: Высшая школа, 2005. – 246 с.
11. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика : монографія / Сорочан Т.М. - Луганськ: Знання, 2005 – 384 с.
12. Федоров А.В. Медиаобразование: вчера и сегодня. / Федоров А.В. - М.: МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2009, -234 с.

РОЗДІЛ 2

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Змістовий модуль 1

Основи теорії педагогічних вимірів

Педагогічний контроль у навчальному процесі вищого навчального закладу. Історичні аспекти розвитку контролю та оцінювання в Україні та за кордоном. Контроль і оцінювання в сучасній вищій освіті: основні інноваційні тенденції. Основні поняття теорії педагогічних вимірів. Надійність і валідність результатів педагогічних вимірів. Організаційно-технічне забезпечення психодіагностичних вимірів. Правила секретності при здійсненні психодіагностичних вимірів. Інформаційна та психологічна підготовка студентів до застосування певних форм та видів педагогічного контролю.

Змістовий модуль 2

Педагогічний тест як об'єктивний спосіб вимірювання

Тест як інструмент педагогічних вимірів. Педагогічні тести, їх види і призначення. Проектування системи базових тестових завдань. Теорія і методика конструювання тестів. Тест і тестові завдання. Алгоритм складання тестового матеріалу. Оцінка надійності та валідності педагогічних тестів. Умови проведення тестового іспиту. Обробка результатів тестування та визначення якості тесту. Комп'ютерне тестування в освіті. Шкалювання результатів тестування.

Змістовий модуль 3

Кваліметричні основи рейтингової системи оцінювання знань студентів

Особливості модульного навчання і рейтингового контролю у вищій школі. Основні поняття системи рейтингового контролю знань студентів. Принципи та структура рейтингової системи. Алгоритм розробки рейтингової системи контролю знань. Педагогічна експертиза. Метод групових експертних оцінок. Особливості конструювання контрольних модулів. Кваліметричний підхід у процесі розробки контрольних матеріалів і побудови рейтингових шкал. Методичне забезпечення рейтингової системи. Способи оцінювання навчальної діяльності студентів. Самооцінка та взаємооцінювання студентів. Рейтингова система контролю і оцінювання навчальних досягнень в комп'ютерних системах навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аванесов В.С. Композиция тестовых заданий. – М.: Адепт, 1998. – 272 с.
2. Аванесов В.С. Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе. – М., 1990. – 120 с.
3. Алексейчук І.С. Про технологію створення систем тестування// Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – К.: НМЦВД, 2000. - 86 с.
4. Анастаси А. Психологическое тестирование: Пер. с англ.: В 2-х т. – М.: Наука, 1985. – 688 с.
5. Андрущюк А.О. Рейтингова технологія оцінки знань в навчально-виховних закладах //Педагогіка і психологія. – 1996, №3. – С. 86 – 93.
6. Арзаманцев А, Фербер Р. Рейтинг для студентів //Вестник высшей школы, 1990. - №11. – С. 11-13.
7. Балыхина Т.М. Словарь терминов и понятий тестологии. – М. 2000.

8. Безносюк О.О. Модульно-рейтинговий контроль успішності студентів // Наук. записки: Зб. наук. ст. Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2000. – С. 3-12.
9. Белоус Н.В., Войтович И.В. Пархоменко С.А. Модель обучения на основе тестовых заданий произвольных форм // Образование и виртуальность / Под. ред. В.А.Гребенюка, В.В. Семенца – Харьков, Ялта: УАДО, ХНУРЭ, 2003. – С. 286 – 288.
10. Беседина В.Н. О рейтинговой системе контроля знаний // Специалист. - 1996, № 4.
11. Бельчев П.В. Проектування педагогічних тестів контролю знань // Збірник наукових праць (Матеріали науково-практичної конференції „Інформаційні технології в освіті” (16-18 травня 2001р.)). – Бердянськ: БДПІ, 2001. – С. 90-94.
12. Бляшевська А.В. Формування професійних навичок оціночної діяльності студентів вузу / Дис. канд. пед. наук, 1996. – 216 с.
13. Боднарчук Ю.В. Рейтинг-контроль в логічних блок-структурах нових технологій навчання / Рейтингова система оцінки успішності навчання студентів. – К.: НМКВО, 1992. – С. 70 – 77.
14. Булах І. Поняття та категорії педагогічної діагностики // Основи педагогічного оцінювання. Частина 1. Теорія: Навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників / За заг. ред. Булах. – К.: Майстер-клас, 2005. – С. 10- 18.
15. Булах І. Комп'ютерна діагностика навчальної успішності. – К.: ЦМК МОЗ України, УДМУ. – 1995. – 221 с.
16. Буркова Н.Г. Педагогический мониторинг в оценке качества подготовки специалиста // Специалист. -1997, № 3.
17. Васильева Н.А.. К вопросу сертификации тестовых материалов для рейтинговых систем контроля // Тез. докл. пятого симпозиума по квалиметрии человека и образования / Под науч. ред. Н.А. Селезневой, А.И. Субетто. - М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 1996. - С.130.
18. Васильева Н.А. Рейтинговая мониторинговая система в вузе на основе тестовых технологий // Тез. докл. шестого симпозиума по квалиметрии человека и образования. Книга 2. Часть! / Под науч. ред. Н.А. Селезневой, А.И. Субетто. - М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 1997. - С.121-122.
19. Васильев В.И., Киричук А.А., Тягунова Т.Н. Требования к программно-дидактическим тестовым материалам и технологиям компьютерного тестирования. - М.: Изд-во МГУП, 2005. – 27 с.
20. Векслер К.Г. Виды контроля знаний студентов // Специалист. 1997, № 7. – С. 21-28.
21. Гершунский Б.С. Педагогическая прогностика. -Киев, 1986. – 200 с.
22. Глоссарий терминов по проведению экзаменов и тестов в системе образования. Education Support Program, OSI Budapest, 2003.
23. Горбатов Д.С. Тестирование учебных достижений: критериально-ориентированный подход // Педагогика. -1995, № 4.
24. Государственный образовательный стандарт и рейтинг-контроль в вузе // Тез. докл. седьмого симпозиума по квалиметрии человека и образования. Книга 2. Часть 1. / Под науч. ред. Н.А. Селезневой, А.И. Субетто. - М.: Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, 1998. -С.44-46.
25. Гучнін В.П., Малахов В.П., Плотницький А.Е., Цабаєв О.М. Рейтингова система оцінки знань студентів // Проблеми освіти. – 1995. Вип. 1. – С. 100 – 108.
26. Денек Казименс Изучение и оценка уровня знаний студентов // Современная высшая школа, 1987. - №3. – С. 91 – 100.

27. Дорошенко Е.А. Оценка профессиональных, деловых и личностных качеств профессионала. – К.: МАУП, 1996. – 142 с.
28. Дрантусова Н.В., Князев Е.А. Оценка качества как необходимый элемент (этап) управления в высшем образовании.
29. Дуженков В.Д., Панасюк Т.І. Деякі аспекти методики складання тестових завдань// Організація навчально-виховного процесу. – 2006. – №8. – С. 104 -109.
30. Ефремова Н.Ф. Современные тестовые технологии в образовании. – М.: Логос, 2003. – 176 с.
31. 31.Жаркова Е.В. Рейтинговая система контроля //Специалист. 1997, № 6.
32. Зайцев И.М. Функции и принципы проверки знаний студентов //Идейно-воспитательная работа и учебный процесс. –Саратов, 1979. 86 с.
33. Зільберштейн А.І, Солдатова П.Д. Проведення екзаменів та заліків у вищій школі. – К., 1979. – 81 с.
34. Игнатюк В.С. Нетрадиционная проверка знаний //Специалист. 1997, № 6.
35. Ингекамп К. Педагогическая диагностика // К. Ингекамп. – М.: Педагогіка, 1991. – 240 с.
36. Коваленко Е.И. Контроль и оценка знаний студентов в процессе обучения //Повышение эффективности преподавания педагогических дисциплин. - М. 1988. – 126 с.
37. Кулик М.С. Полухін А.В. Методичні рекомендації з організації та проведення ректорського контролю якості підготовки фахівця. – К.: КМУУА, 2000. – 26 с.
38. Кузнецов А.А. Оценка достижения требований образовательных стандартов. – М., 1998. – 198 с.
39. Ляшова Н., Співакова О. Оцінювання знань студентів методом тестування //рідна школа. – 2000. - №4. – С. 69 – 71.
40. Легостаев И.И. Проблемы диагностики стандарта высшего образования. – М.: Прометей, 1995. -142 с.
41. Майоров А.Н. Теория и практика создания тестов для системы образования. – М.: Интеллект-центр, 2002. – 296 с.
42. Матвієнко В.М., Тонкоглас П.П. Тестовий контроль, його можливості, місце в навчальній роботі та умови ефективного впровадження // Організація навчально-виховного процесу. – 2005. – №5. – С. 101 -174.
43. Матрос Д.М., Полев Д.М., Мельникова Н.Н. Управление качеством образования на основе новых информационных технологий образовательного мониторинга. - М.: Пед. общ. России, 1999 – 128 с.
44. Макарова Т.Д. Обеспечение итогового контроля // Образовательные стандарты и контроль качества образования. – Вологда, 1996. – С. 66 – 67.
45. Методические рекомендации по организации системы контроля качества учебного процесса в вузе / Сост. В.М.Вергасов, В.А.Казанов, В.И.Шеховцев, А.В.Цветков. – К.: УМЦ ВО, 1987. – 26 с.
46. Нагаєв В.М. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтинговою технологією навчання //Педагогіка і психологія – 2000. - №3. – С. 84 – 88.
47. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К.: Шкільний світ, 2002. – 22 с.
48. Нейман Ю.М, Хлебников В.А. Введение в теорию моделирования и параметризации педагогических тестов. – М.: Прометей, 2000. – 186 с.
49. Одерій Л.П. Основи системи контролю якості навчання. Навчальний посібник – К.:ІСДО; 1995. – 132 с.

50. Паращенко Л.І., Леонський В.Д., Леонська Г.І. Тестові технології у навчальному закладі: Метод. посібник /наук. ред. О.І. Ляшенко. – К.: [ТОВ „Майстерня книги“], 2006. – 217 с.

51. Поддубная Л.М., Татур А.О., Челышкова М.Б. Задания в тестовой форме для автоматизированного контроля знаний студентов. – М., 1995. – 132 с.

52. Попов В.А., Пузанов С.А., Ручнин Е.О. Индивидуальный подход к обучению студентов на основе рейтинга. – 86 с.

53. Родионов Б.У., Татур А.О. Стандарты и тесты в образовании. – М., 1995. – 48 с.

54. Романишина Л.М. Модульно-рейтинговая система обучения, организация работы, поиски, исследование. Монография. – Москва, 1993. – 160 с.

55. Русакова Л.Н. Пути повышения эффективности контроля познавательной деятельности студентов. – К., 1989. – 112 с.

56. Сборник методик для диагностики педагогических способностей, умений, качеств, интересов личности, психологических состояний. – О., 1991. – 98 с.

57. Соколов В.М. Роль и место тестов достижений в диагностике качества образования // Вестник Нижегородского ун-та. – Н.Новгород, 2006. – 168 с.

58. Філіпчук Е.О., Ліщук М.Е. Оновлення технології навчання та контролю знань /проблеми вищої школи. – К.: Вища школа, 1994. – Вип. 389. – М., 1999. – С. 77-81.

59. Цукерман Г.А., Шияновская С.И. Что оценивает объективная оценка? // Психологическая наука и образование. – 1997. - №;. – С. 65 – 70.

60. Челышкова М.Б. Адаптивное тестирование в образовании. – М., 2000. – 165 с.

61. Челышкова М.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов: Учебное пособие. – М.: Логос, 2002. – 432 с.

62. Шпильовий В.Д., Жила В.Г. Створення тестів та проведення тестового контролю якості підготовки. – Луганськ: вид-во Східноукр. держ. ун-ту, 1997. – 78 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

63. <http://www.ime.gov.ua> - сайт Інституту інформаційних технологій і засобів навчання АПН України.

64. <http://moodle.udec/ntu-kpi.kiev.ua/moodl/> - дистанційний курс “Основи створення тестових завдань та тестів навчальних досягнень”. Автор Ю.Богачков.

65. ebogun@gmail.com – адреса для надсилання авторських тестів та тестових завдань, заявок на всі види роботи з тестами, а саме: на конкурси, для дослідження, для валідизації, для розташування в системі АСПЕКТОР, для розташування в системі MOODLE тощо.

66. <http://moodle.udec/ntu-kpi.kiev.ua/bogun/moodle/> - відкритий експериментальний сайт відпрацювання та апробації технології дистанційного тестування. Модератор Ю.Богачков.

67. <http://classificator.opencareer.net.ua> – сайт-збірка різноманітних класифікаторів, що необхідні під час розробки та використання тестів, дистанційних курсів, планування кар'єри, профорієнтації.

68. <http://profi.opencareer.net.ua> – сайт-збірка тестів професійних навчальних досягнень, професійної компетентності та психологічних тестів.

69. <http://www.ukrtest.org>. – сайт Центру тестових технологій і моніторингу якості освіти.

70. <http://www.testportal.com.ua> – сайт Українського центру оцінювання якості освіти.

71. <http://www.ets.org> – Educational Testing Service (ETS) – установа з педагогічного тестування (США).

РОЗДІЛ 3

ДИДАКТИЧНІ СИСТЕМИ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Змістовий модуль 1

Дидактичні основи педагогічного процесу у вищій школі

Система стандартів вищої освіти, нормативні документи. Наскрізна програма підготовки та навчальний план. Оптимізація навчального плану відповідно до вимог нормативних документів. Цілі навчання за структурним елементом навчальної дисципліни. Структурування навчального матеріалу. Структура навчальної дисципліни. Дидактичні системи, їх види.

Змістовий модуль 2

Дидактичні можливості застосування у ВНЗ різноманітних видів, форм та методів навчання

Поняття про методи навчання та їх класифікація. Методи викладання. Методи учіння. Моделювання як метод наукового дослідження і метод навчання. Форми навчання та їх класифікація. Роль і місце лекції у вищій школі. Практичні заняття, семінарські заняття. Лабораторні роботи. Дидактичні вимоги до організації самостійної роботи студентів. Представлення видів та форм навчальних занять у навчальних планах.

Змістовий модуль 3

Дидактичні основи оцінювання ефективності діяльності студента у вищій школі

Оцінювання пізнавальної діяльності студента. Класифікація предметних умінь. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів. Сучасні системи оцінювання. Модульно-рейтингова система контролю успішності студентів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти. – К., 1998. – 558 с.
2. Андреев А.А. Педагогика высшей школы: В 2 ч. Прикладная педагогика. – М., 2000. – Ч.1. – 141 с.; Ч. 2. – 156 с.
3. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерности, основы и методы. М., 1980. – 388 с.
4. Афанасьев В. Проектирование технологий // Высшее образование в России. -2001.- №4. - С. 147.
5. Берулава М.Н. Интеграционные процессы в образовании // Интеграция содержания образования в педагогическом вузе. Бийск: НИЦБ и ПТИ, 1994. - С. 3-9.
6. Беспалько В.П. Слагаемые педагогических технологий. – М., 1989. – 119 с.
7. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К., 1997. – 63 с.
8. Бондар В. Дидактичне забезпечення управління процесом навчання // Освіта і управління. – 1997. - №2. – С. 85 – 101.
9. Вербицкий А.А. Самостоятельная работа студентов: проблемы и опыт // Высш. образование в России. – 1995. - №2. – С. 137-145.
10. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи України. – К., 1995. – 168 с.

11. Гукаленко О.В., Гулу В.Ф. Практикум по основам педагогики Тирасполь: РИО ПТУ, 1999 - 59 с.
12. Гукаленко О.В., Ильевич Т.П. Инновационные технологии: проектирования учебных задач в контексте личностно-ориентированного целеполагания: Учебно-методическое пособие. Тирасполь: РИО ПТУ, 2001 - 96с.
13. Євдокимов О.В. Ефективність нових технологій організації навчання студентів // Педагогіка і психологія. – 1997. - №2. – С. 161- 172
14. Зазвязинский В.И., Грищенко Л.И. Основы дидактики высшей школы - Тюмень: изд-во Тюменского ун-та, 1978. – 91 с.
15. Закон України „Про вищу освіту” (від 17.01.2002 № 2984-III) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. - №20. – Ст.134; 2003. - №10-11. – С. 86.
16. Захаревич В.Г. Оценка качества преподавателя вуза // Высш. образование сегодня. – 2003. - №5. – С. 12 – 15.
17. Инновационное обучение: стратегия, практика / Под ред. В.Я. Ляудиса. – М.. 1994. – 203 с.
18. Казаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение. Киев: Вища школа, 1990. -248 с.
19. Кобылянский И.И. Основы педагогики высшей школы. Киев; Одесса, 1978. – 286 с.
20. Коротяев Б.И., Гришин О.Е., Устенко О.А. Педагогика высшей школы. – К., 1990. – 173 с.
21. Креативная педагогика: методология, теория, практика /Под ред. Ю.Г.Круглова. М.: МГОПУ им. М.А.Шолохова, М.: изд. центр «Альфа», 2002. - 240 с.
22. Легасов В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение. Киев: Вища школа, 1990.
23. Лернер И .Я. Дидактические основы методов обучения. - М.: Педагогика, 1981.- 185 с.
24. Легостаев И.И. Проблемы диагностики стандарта высшего образования. - М.: Прометей, 1995. - 290 с.
25. Марквардт К. Г. Психологические особенности учебного процесса // Научная организация учебного процесса в вузе. – М., 1972.
26. Махмутов М.И. Теория и практика проблемного обучения. – Казань, 1972. – 551 с.
27. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. – К., 2001. – 527 с.
28. Молибог А.Г. Вопросы научной организации педагогического труда в высшей школе. – М., 1971. – 286 с.
29. Низамов Р.А. Формы и методы обучения в вузе // Вопросы вузовской подготовки и методики. – Казань, 1971. – Вып 1.
30. Никандров Н.Д. Организационные формы и методы обучения в высшей школе // Проблемы педагогики высшей школы. – Л., 1992.
31. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования // Под. ред. Е.С. Полат. – М., 2000. – 272 с.
32. Мороз О.Г, Падалка О.С., Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи. – К., 2003. – 267 с.
33. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. – К., 2002.
34. Низамов Р.А. Дидактические основы активизации учебной деятельности студентов. – Казань, 1995. – 202 с.
35. Околелов О.П. О.П. Современные технологии обучения в вузе: сущность, принципы проектирования, тенденции развития // Высш. образование в России. 1994. - №2. – С. 45-50.

36. Освітні технології: Навч.-метод. посіб // За заг. ред. О.М. Пехоти. – К., 2001. – 256 с.
37. Основы педагогики и психологии высшей школы / Под ред. А.В.Петровского. – М., 1986. – С. 303 с.
38. Основы педагогического мастерства: учебное пособие для педагогических специальностей высших учебных заведений И.А.Зязюн, И.Ф.Кривонос, М.Н.Тарасевич и др. Под ред. И.А.Зязюна. М.: Просвещение, 1989. – 302 с.
39. Падалка О.С., Нисимчук А.С. та ін. Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб. – К., 2000. – 368 с.
40. Підласий І.П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів: Навчальний посібник. – К.: Україна, 1998. – 343 с.
41. Положення про державний вищий навчальний заклад освіти: постанова Кабінету Міністрів від 05.09.96 №1074.
42. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: Наказ М-ва освіти України від 02.06.93 №931.
43. Педагогика: Учеб. пособие / Под. ред. П.И. Подкасистого. - М., 1998. – 640 с.
44. Попков В.А., Коржуев А.В. Учебный процесс в вузе: состояние, проблемы, решения. – М., 2000. – 432 с.
45. Про порядок розробки складових нормативного та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою: Наказ М-ва освіти України від 31.07.98 №285.
46. Савельев А.Я. Технология обучения и их роль в реформе высшего образования //Высш. образов. в России.–1994.- №2.–С.29-37.
47. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учеб. пособие. – М., 1998. – 256 с.
48. Скаткин М.Н. Проблемы современной дидактики.– М.,1980.-96 с.
49. Смирнов С.Д. Педагогика и психология высшего образования. – М., 2001. – 480 с.
50. Сохор А.М. Логическая структура учебного материала: вопросы дидактического анализа. М., 1974. – 128 с.
51. Танган С.А. Высшее образование в перспективе XXI столетия // Педагогика. 2000. - №2 - С. 3-10.
52. Фейгенберг Н.М. Лекция, отвечающая требованиям времени // Вестн. высш. шк. – 1989. - №1. – С. 33-36.
53. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посіб. – К., 2001. – 527 с.
54. Фокин Ю.Г. Определение основных терминов дидактики высшей школы. - М.: НИИВО, 1995 . - Вып. 4. – 60 с.
55. Фокин Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе. – М., 2002. – 224 с.
56. Фоменко В.Т. Построение процесса обучения на интегративной основе. - Ростов на Дону, 1996. – 180 с.
57. Формирование учебной деятельности студентов / В.Я. Ляудис, Х.Вариске, И.И.Ильясов и др.; Под. ред. В.Я. Ляудиса.– М., 1989.– 239 с.
58. Чернилевский Д.В., Филатов О.К. Технологии обучения в высшей школе. - М., 1996. – 288 с.
59. Черниченко В.И. Дидактика высшей школы: История и современные проблемы. М.: Вузовская книга, 2002. - 136 с.
60. Шукшинов В.Е. Инновационное образование // Высш. образование в России. – 1994. - №2. – С. 13-28.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

61. http://ifets.ieee.org/russian/depository/v11_i4/html/14.htm
62. <http://pavelobraztsov.narod.ru/text/dvsh.htm>
63. http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00012778_0.html
64. <http://www.bestreferat.ru/referat-98685.html>
65. <http://www.bibliofond.ru/view.aspx?id>
66. <http://www.twirpx.com/files/common/es/=135211>
67. <http://www.khutorskoy.ru/books/2007/sov-did/pred.htm>
68. http://krotov.info/lib_sec/shso/71_rost1a.html
69. http://www.e-joe.ru/sod/05/5_05/10.pdf
70. <http://www.pedlib.ru/>
71. <http://www.twirpx.com/files/common/es/>
72. <http://urags-chel.ru/index.php>

РОЗДІЛ 4

МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

Змістовий модуль 1

Формування змісту навчання: освітньо-професійна програма підготовки фахівця

Загальна схема формування змісту навчання. Цілі освітньої та професійної підготовки. Цілі освітньої та професійної підготовки за спеціалізацією спеціальності. Формування циклів освітньої та професійної підготовки. Формування цілей підготовки за циклами. Формування комплексних циклових завдань. Формування змісту підготовки за циклами. Формування змісту циклів підготовки за спеціалізацією спеціальності. Розподіл змісту циклів підготовки за навчальними дисциплінами. Розподіл змісту циклів підготовки за навчальними дисциплінами спеціалізації спеціальності. Освітньо-професійна програма підготовки фахівця.

Змістовий модуль 2

Формування змісту навчання: інформаційна база освітньої та професійної підготовки

Структурно-логічна обробка масиву змісту навчання. Оптимізація структурно-логічної схеми підготовки. Упорядкування сукупності нормативних і варіативних навчальних дисциплін. Упорядкування структурно-логічних зв'язків розділів навчальних дисциплін. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки. Оптимізація інформаційної бази освітньої та професійної підготовки. Визначення цілей навчання за навчальною дисципліною. Визначення рівня сформованості предметних умінь. Визначення змісту навчання за навчальною дисципліною. Класифікація навчальних елементів. Структура змісту навчання. Програма навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С.С. Вітвицька. – Київ: Центр навч. літератури, 2009. – 384 с.
2. Закон України "Про вищу освіту" // Освіта. – 2002. – 20-27 лютого.
3. Зиновкина М. Вузовский педагог XXI века // Высшее образование в России. – 1998. – №3. – С.14-16.
4. Кузьміна, Н. В. Актуальні проблеми професійно-педагогічної підготовки вчителя / Н. В. Кузьміна, В.І. Геницинский. // Радянська педагогіка. – 1999. – № 3. – С. 63-66.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник / А.І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. – К. : "Академвидав", 2006. – 352 с.
7. Щербань П. Сутність педагогічної культури // Вища освіта України. – 2004. – № 3. – С. 67-71.
8. Якунин В. А. Педагогическая психология : Учеб. пособ. – 2 – е изд. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2000. – 348 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

9. Вонсович В. П. Використання імітаційних технологій і прийомів у навчально-професійній діяльності студентів / В. П. Вонсович. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchu.

10. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність як технологія педагогічної дії. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvmdu/Ped/2008_23_1/tom1/1_1.pdf> – Заголовок з екрану. – Мова укр.

11. Зязюн І.Я. Психодіагностика педагогічної майстерності вчителя. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <[http:// studentam.net.ua/content/view/7772/](http://studentam.net.ua/content/view/7772/)>. – Заголовок з екрану. – Мова укр.

12. Шуванов І. Б. Моделювання професійної підготовки педагога-психолога / І. Б. Шуванов. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.yspu.yar.ru>

РОЗДІЛ 5

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Змістовий модуль 1

Особливості розвитку вищої освіти України

Тема 1. Сучасна вища школа в освітній системі України.

Поняття освіти. Мета освіти. Соціальні характеристики освіти. Структура системи освіти. Поняття вищої освіти. Мета вищої освіти. Право на вищу освіту. Особливості становлення та розвитку вищої освіти України. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти. Рівні акредитації ВНЗ. Інфраструктура підтримки функціонування вищої освіти. Вища освіта як соціально-педагогічна система: освітні цілі, критерії освіченості, зміст освіти, способи здобування освіти у світовій і українській практиці.

Тема 2. Державна політика в галузі вищої освіти.

Світові тенденції розвитку вищої освіти. Доступність та якість вищої освіти як пріоритетні завдання. Стратегії забезпечення рівності освітніх можливостей. Європейська система забезпечення якості вищої освіти. Європейські стандарти щодо внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах. Європейські стандарти зовнішнього забезпечення якості. Європейські стандарти для агенцій із зовнішнього забезпечення якості. Принципи університетської хартії як основа побудови європейської системи вищої освіти. Поняття державної політики у галузі освіти та її мета. Принципи державної політики у галузі вищої освіти України.

Тема 3. Особливості освітніх інтеграційних процесів.

Інтеграція вітчизняної вищої освіти в європейське освітнє співтовариство. Основні підходи та етапи формування зони європейської вищої школи. Основні принципи розвитку вищої освіти України в рамках Болонського процесу. Модернізація системи вищої освіти, системи та структури кваліфікації. Упорядкування мережі вищих навчальних закладів.

Тема 4. Державне управління та контроль якості у системі вищої освіти.

Структура державного управління вищою освітою в Україні. Компетенції Кабінету Міністрів України. Повноваження центрального органу виконавчої влади. Особливості діяльності МОН. Система забезпечення якості вищої освіти в Україні. Ліцензування освітньої діяльності. Акредитація освітньої програми. Державна інспекція навчальних закладів. Шляхи удосконалення системи державного контролю якості вищої освіти. Статус Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Тема 5. Статус вищого навчального закладу.

Поняття вищого навчального закладу. Організаційно-правові форми створення ВНЗ. Статут ВНЗ. Головні завдання вищого навчального закладу. Основні напрями та форми діяльності вищих навчальних закладів: освітня, підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів, науково-дослідна, культурно-освітня, методична, видавнича, фінансово-господарська, виробничо-комерційна, підготовка іноземних студентів, здійснення зовнішніх зв'язків. Типи ВНЗ. Принципи діяльності, основні права та обов'язки вищого навчального закладу. Національний та дослідницький ВНЗ. Показники діяльності та ранжування ВНЗ.

Тема 6. Система управління вищим навчальним закладом.

Особливості вищого навчального закладу як складної організаційної системи. Характеристика системи управління ВНЗ. Управлінські кадри ВНЗ: ректор, проректори, декани, завідувачі кафедрами, директори інститутів, керівники служб, завідувачі науковими та навчальними підрозділами. Органи управління ВНЗ: ректорат, вчена рада, деканати, ради факультетів, конференція трудового колективу, органи студентського самоврядування. Підсистеми управління: стратегічним розвитком, навчальною роботою, науковою роботою, економічною діяльністю, зовнішніми зв'язками, соціальної та виховної роботою, адміністративно-господарською діяльністю.

Змістовий модуль 2

Вищий навчальний заклад як соціально-педагогічна система

Тема 7. Основи формування педагогічної системи ВНЗ.

Поняття педагогічної системи ВНЗ. Сутність основних категорій педагогічної системи. Особливості категорії «освіта» як системи. Сутність основних аспектів освіти. Характеристика основних педагогічних категорій, які зумовлюють реалізацію дидактичних процесів. Сутність категорій «дидактичний процес», «дидактична система». Сутність педагогічного процесу як цілісної системи. Особливості педагогічного процесу у вищій школі. Завдання, принципи та закономірності педагогічного процесу у ВНЗ.

Тема 8. Нормативно-правове забезпечення навчального процесу ВНЗ.

Зміст освіти. Державний стандарт вищої освіти. Основні функції державних стандартів. Галузеві стандарти вищої освіти. Освітньо-професійні характеристика, освітньо-професійні програма. Планування освітньої діяльності у вищому навчальному закладі: тривалість навчального року, канікул, семестрів. Планування та терміни теоретичного навчання, екзаменаційних сесій, канікул, навчальної практики, виробничої (переддипломної практики), дипломного проектування та Державної атестації студентів відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня. Навчальний план, робочий навчальний план, графік навчального процесу. Навчальне навантаження студента. Обсяг навчального навантаження студента. Академічний кредит як залікова одиниця трудомісткості навчальної роботи. Облікові одиниці навчального часу студента: академічна година, навчальний день, тиждень, семестр, курс, рік та нормативні вимоги до них. Планування і облік навчального часу студента. Розклад та порядок відвідування студентами навчальних занять. Індивідуальний навчальний план студента, його структура і порядок укладання.

Тема 9. Форми організації навчального процесу у вищій школі.

Лекція, її функції і класифікація. Дидактичні та методичні вимоги до лекції. Основні вимоги до особистості лектора ВНЗ. Показники якості лекції. Семінарське заняття, його мета, функції і структура. Критерії якості проведення семінарських занять. Методика проведення практичних і семінарських занять. Організація практичної підготовки спеціалістів. Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів. Педагогічний контроль, його функції і види. Форми і методи організації контролю у ВНЗ. Критерії оцінювання знань студентів.

Тема 10. Диверсифікація форм навчання, структур та програм.

Необхідність модернізації освітніх технологій. Сутність та види інноваційної діяльності ВНЗ. Управління системою просування інновацій. Інновації у навчальному процесі. Основні шляхи реформування традиційної системи навчання. Сутність та поняття освітніх технологій. Класифікація технологій. Сучасне традиційне навчання. Інноваційні процеси в системі освіти. Зміст і структура педагогічних інновацій. Сучасні інноваційні педагогічні технології. Умови ефективності інноваційних технологій.

Введення багаторівневої системи вищої освіти, яка основана на використанні компетентнісного підходу. Впровадження нових технологій навчання та принципів організації навчального процесу. Дистанційне навчання.

Сутність модульної технології навчання. Становлення і розвиток модульних технологій навчання. Принципи модульної технології. Особливості організації навчання в модульній технології. Навчальний модуль і його методичне забезпечення.

Тема 11. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності.

Система забезпечення набору студентів. Довузівська робота зі школярами. Профорієнтаційна робота ВНЗ. Рекламна діяльність у засобах масової інформації. Проведення Дня відкритих дверей. Діяльність Приймальної комісії. ЗНО.

Студентство як соціальна група. Права і обов'язки студентів. Психологічні особливості старшого юнацького віку. Типологія сучасного студентства. Навчальна та професійна мотивація. Адаптація студентства у вищому навчальному закладі.

Тема 12. Суб'єкти управлінської діяльності та органи управління ВНЗ.

Сутність, функції та принципи управління навчальним закладом. Ректор ВНЗ. Права, обов'язки, порядок призначення. Зміст діяльності. Аналіз та оцінка діяльності ректорів. Рада ректорів ВНЗ. Законодавчі (колегіальні) органи управління ВНЗ: Вчена рада ВНЗ, Рада факультету, Наглядова рада.

Декан факультету. Права та обов'язки декана факультету. Порядок обрання. Законодавчі та робочі органи управління факультетом. Управління кафедрою. Завідувач кафедрою. Зміст діяльності завідувача кафедри. Органи громадського самоврядування ВНЗ: конференція трудового колективу, збори (конференція) трудового колективу факультету, студентське самоврядування.

Тема 13. Особливості діяльності викладача вищої школи.

Основні посади науково-педагогічних працівників. Права та обов'язки науково-педагогічних працівників. Державне, професійне та громадське визнання діяльності викладача ВНЗ. Система обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів. Особливості конкурсно-контрактної системи. Вимоги до викладача ВНЗ. Основні види та обсяг роботи науково-педагогічного працівника. Індивідуальний план роботи науково-педагогічного працівника. Норми часу для планування, розрахунку та обліку навчальної роботи науково-педагогічних працівників. Перелік основних видів та облік, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічного працівника.

Тема 14. Методична та наукова робота в ВНЗ.

Поняття та завдання методичної роботи у ВНЗ. Форми методичної роботи ВНЗ: навчально-методична, науково-методична, організаційно-методична, експертно-методична. Керівництво методичною роботою у ВНЗ. Зміст роботи науково-методичної ради вищого навчального закладу. Методична робота факультетської методичної комісії. Зміст і методика методичної роботи на кафедрі. Основні форми методичної роботи викладача ВНЗ. Методичне забезпечення навчальної дисципліни: навчальна програма, робоча програма, навчально-методичний комплекс дисципліни. Система та органи управління науковою діяльністю ВНЗ. Управління підготовкою науково-педагогічних кадрів. Присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. Підвищення кваліфікації викладачів. Шляхи та методи залучення студентів до здійснення науково-дослідної діяльності. Науково-дослідна діяльність студентів. Міжнародні зв'язки ВНЗ. Експорт та імпорт освітніх послуг. Міжнародне наукове співробітництво.

Тема 15. Виховна робота ВНЗ.

Сучасні концепції, підходи та принципи виховання. Завдання та напрями виховної роботи зі студентської молоді. Культурно-масова робота зі студентами. Фізкультурно-оздоровча та спортивна робота. Робота у студентських гуртожитках. Контроль відвідування занять. Профілактика негативних явищ серед студентства. Роль ВНЗ у забезпеченні працевлаштування студентів. Основні функції, напрями та нормативно-методичні матеріали наставника студентської групи. Види планів з виховної роботи. Методика планування виховної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Болонський процес: Нормативно-правові документи/Укл. З.І. Тимошенко, І.Г. Онищенко, А.М. Греков, Ю.І. Палеха. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2004.– 102с.
2. Боголіб Т.М. Принципи управління вузом: монографія / Т.Б.Боголіб. – К.: Знання, КОО, 2004 .– 204 с.
3. Болонський процес у фактах і документах/ Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І. Київ – Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – 52 с. (www.tspu.edu.ua/html/Ресурси/Кредитно-модульна система).
4. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти / Я.Я. Болюбаш. – К.: ВВП «Компас», 1197. – 64 с.
5. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект) / Ю.В. Васьков.– Х.: Скорпіон, 2000.–120 с.
6. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб./ С.С. Вітвицька .– К.: ЦУЛ, 2003. – 316 с.
7. Вифлеемский А.Б. Экономика образования: учебное пособие: 2 кн. – М. : Народное образование, 2003 – С.42-50.
8. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубенко, І.І. Бабан. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004. – 384с.
9. Вищі навчальні заклади України.– К.: Міністерство освіти і науки, 2001.–CD-ROM (www.education.gov.ua).
10. Вознюк Т. Г. Менеджмент навчально-виховного процесу / Т.Г. Вознюк .– К.: Здоров'я, 2002.–128 с.
11. Гринев В.Ф. Инновационный менеджмент: учебное пособие / В.Ф. Гринев .–К.: МАУП, 2001.–152 с.
12. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»).– К.:Радуга, 1994.–61с.
13. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч.посіб./ І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004.– 32 с.
14. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент в системе образования: Учебное пособие / Г.А. Дмитренко.–К.:МАУП, 1999.–176с.
15. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В.С. Журавський, М.З. Згуровський . – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. – 200 с.
16. Загірняк М. Система показників оцінювання діяльності керівників ВНЗ як управлінців вищої школи / М. Загірняк, А. Почтовюк //Вища школа. – 2007.–№ 5.– С.45-54.
17. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта України. – 2002. – № 17. – С. 2-8.
18. Закон України «Про вищу освіту» // Голос України. – 2014. – № 148. – С. 9-19.
19. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні» від 3 грудня 1999 р. №

- 1273-XIV // Організація роботи з іноземними студентами і розвиток міжнародного співробітництва в освіті України: 36. інформ.-довід. матеріалів. – К.: Вид-во Європ. у-ту, 2003. – С. 438.
20. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів / За ред. проф. М.І. Панова. – Харків: Гриф, 2003. – 336 с.
21. Карпов А.В. Психология менеджмента: учеб.пособие / А.В. Карпов. – М.: Гардарики, 2006. – 584 с.
22. Ключевые компетенции для обучения в течение всей жизни. Рекомендации Парламента и Совета Европы от 18 декабря 2006 г. «О ключевых компетенциях обучения в течение жизни» (2006/962/ЕС).
23. Концепція національного виховання студентської молоді // Додаток до рішення колегії МОН від 25 червня 2009 р. протокол № 7/2-4.
24. Кузьминський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./ А.І. Кузьминський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.
25. Лисенко Ю.Г. Система фінансового менеджмента вищого ученого заведення / Ю.Г. Лисенко, В.Н. Андриенко. – Донецьк. Юго-Восток, 2004. – С.41-52.
26. Наукові основи управління школою / За ред. Г.В. Ельнікової. – Х.: ХДПІ, 1991. – 170 с.
27. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб./ В.М. Нагаєв. – К.: ЦНЛ, 2007. – 232 с.
28. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К: «Шкільний світ», 2001. – 16 с.
29. Новые педагогические и информационные технологии в образовании/ Под.ред. Полат Е.С. – М.: Логос, 1999. – 256 с.
30. Нормативно-методичні положення з розроблення освітньо-кваліфікаційної підготовки фахівця. Структура та зміст освітньо-професійної програми підготовки фахівця // Інформ. вісн. – 2003. – № 10. – С.43–53.
31. Нормативно-методичні положення з розроблення освітньо-кваліфікаційної характеристики випусників вищого навчального закладу. Структура та зміст освітньо-кваліфікаційної характеристики випусників ВНЗ // Інформ. вісн. – 2003. – № 10. – С. 20–30.
32. Нормативно-методичні положення з розроблення засобів діагностики якості освіти випусника вищого навчального закладу. Структура та зміст стандарту засобів діагностики якості вищої освіти // Інформ. вісн. – 2003. – № 10. – С. 62–70.
33. Нормативно-правові документи з питань вищої освіти / Ред. Я. Я. Болюбаш. – 2004. – 304 с.
34. Одерій Л. П. Менеджмент якості вищої освіти: методи і механізми / Л.П. Одерій. – К.: ІСДО, 1995. – 100 с.
35. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.)/ За ред. В.Г. Кременя. – Київ - Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. – 147 с.
36. Педагогіка вищої школи: навч. посіб./ За ред.З.Н. Курлянд.– К.: Знання, 2005.– 400 с.
37. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
38. Положення про державний вищий заклад освіти. Постанова КМ України від 05.09.1996 р. №1074// Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1997. –№1.–С.3-22.

39. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту). Постанова КМ України від 20.01.1998 р. №65 // Офіційний вісник України.–1998.–№3.–С.202-207.

40. Положення про національну систему рейтингового оцінювання діяльності вищих навчальних закладів. Наказ МОН, молодь спорт від 20.12.1011 № 1475.

41. Положення про Державну інспекцію навчальних закладів України. Указ Президента України № 438/2011 від 08.04.2011 р.

42. Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Указ Президента України № 410 від 08.04. 2011 р.

43. Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 // Урядовий кур'єр. – 2001. – 17 серпня.

44. Положення про Державну акредитаційну комісію. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2003 р. № 1380 // Голос України. – 2003. – 3 вересня.

45. Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів третього і четвертого рівнів акредитації. Наказ МОН України від 24.12.2002 р. № 744.

46. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ МОН України від 02.06.1993 р. № 161.

47. Положення про стажування викладачів вищих навчальних закладів на підприємствах, організаціях, наукових установах та навчальних закладах. Наказ МОН України №132 від 11 травня 1993 р.

48. Порядок присвоєння вченого звання професора і доцента. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2008 р. № 1149.

49. Приватная высшая школа в объективе времени: Украинский вариант/ Под ред. Астаховой В.И.–Харьков: ХГИИ «НУА», 2000.–462 с.

50. Примірне положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України. Наказ МОН України від 15.11.2007 № 1010.

51. Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2004 р. № 49.

52. Про основні напрямки реформування вищої освіти в Україні. Указ Президента України 12 вересня 1995 року № 832/95. – К.: Міленіум, –2001.–470 с.

53. Про ліцензування освітніх послуг. Постанова Кабінету Міністрів України № 1380 // Голос України. – 2003. – 3 вересня.

54. Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів. Наказ МОН України від 07.08.2002 р. № 450.

55. Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової та організаційної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів // Вища школа. – № 1. – 2003. – С. 114-122.

56. Про затвердження порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423.

57. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі/ З.І. Слєпкань.– К.: Вища шк., 2005.– 240 с.

58. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Затв. Наказом М-ва освіти і науки України від 23.01.04 № 48 // Інформ. вісн. – 2004. – № 13. – С. 12–15.
59. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи / М.М. Фіцула. – Київ.– 2006.– 352 с.
61. Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність / В.В. Химинець.– Тернопіль: Мандрівець, 2009.– 360 с.
62. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом : навч.посіб./Є.М. Хриков. – К.: Знання, 2006. – 365 с.
63. Цехмістрова Г.С. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/ Г.С. Цехмістрова, Н.А. Фоменко .– К.: Видавничий Дім «Слово», 2005.– 280 с.
64. Яблонський В. Вища освіта України на рубежі століть/ В. Яблонський. – Київ, 1998. – 228с.
65. Ямковий В. Ранжування університетів – крок до відкритості та прозорості вищої освіти / В. Ямковий // Вища школа. – 2007.– № 3.– С.31- 64.